

General | Mar Moya | Actualitzat el 11/11/2021 a les 07:00

Al meu país puc acabar a la presó per avortar, però aquí és un tràngol moral

El periple d'una jove per esquivar l'avortament clandestí a Andorra, un dels pocs estats europeus on continua prohibit

[inici centrareport] La Laia, nom fictici per protegir el testimoni, té vint anys i viu a **Andorra**. Es queda **embarassada** i ho descobreix a la setmana 8 en confondre els símptomes amb l'estrès dels parcials. El **pare de l'embrió desapareix** un cop s'assabenta de la notícia. Es queda sola fins que comparteix amb la seva mare la decisió. **"No tinc dubte, vull aturar-ho"**.

La por la domina un cop confirma tres realitats que dificulten el control del seu propi cos en un moment sense estabilitat econòmica, estudiant i amb un pare absent: **la interrupció de l'embaràs a Andorra és il·legal**. La via més assequible, higiènica i segura és fer-ho d'incògnit a Catalunya. I la pitjor: s'esgota el temps per l'opció farmacològica, la més assequible econòmicament.

Tot i que a l'estat espanyol la **Interrupció Voluntària de l'Embaràs (IVE)** és lliure i gratuïta fins a la setmana 14 de gestació, el Principat d'Andorra no permet l'opció en cap cas. Tampoc en víctimes de **violació**, ni **situacions de risc de la mare o malformacions de l'embrió**. Juntament amb Malta i el Vaticà, és **l'únic estat europeu** on la moralitat eclesiàstica s'imposa al dret de la dona a decidir sobre el seu cos. Un dret que ha de ser pagat amb interessos socials, psicològics, i físics fora del país.

Les conseqüències d'avortar en territori andorrà comporten **fins a més de dos anys de presó**. Com l'Espanya dels 80 que marxava a Londres, l'opció més viable és **aturar l'embaràs clandestinament** ja sigui a l'interior del país de manera poc segura o a l'exterior. O bé viure **una maternitat no desitjada**. Cada cop la lluita contra aquesta llei augmenta i més dones fan el pas amb el suport d'entitats activistes.

Això provocà que l'any 2019 incrementés un 15% les andorranes traslladades a Catalunya per avortar respecte del 2018, segons el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Stop Violències és actualment l'única organització que realment lluita per la causa, trobant recursos per les dones que no poden permetre's el viatge a França o Catalunya, acompanyant en el trajecte normalment a Barcelona i reclamant la despenalització de l'avortament davant del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides. La seva presidenta, **Vanessa Cortés**, s'enfronta a quatre anys de presó i 30.000 euros de multa per declaracions punyents per la situació a Andorra i per col·laboració amb el Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona (CEDAW).

Però el cas de la Laia no és aïllat. Tot i haver un percentatge que han de recórrer a continuar amb l'embaràs o tècniques clandestines, moltes dones aconsegueixen els diners per dur a terme el tràmit fora del territori a causa de la por que generen les **tècniques clandestines**.

No exempta de **judicis morals**, en plena **pandèmia** i sense acompanyant per por a la transmissió del virus, es trasllada uns dies a la província de Lleida abans que el temps per avortar sense certificat mèdic expiri. "Vaig demanar diners a diversos familiars per pagar el trasllat, l'hostal, la PCR i la clínica. Però no va servir de res anar el més a prop possible".

Les darreres dades afirmen que **una andorrana pot arribar a pagar mil euros per un avortament quirúrgic**. El cas de la Laia la compra dels seus drets ascendeix a més de 2000

quan es veu obligada a canviar de província d'un dia per l'altre perquè a la clínica lleidatana no es permetia la interrupció sense una "raó de pes".

"Tenia pensat marxar pocs dies. Fer-ho ràpid. Amb el pilot automàtic encès per no pensar tot i estar convençuda de la decisió. La sorpresa va ser quan em va dir que no tenia motius per avortar. No havia de donar explicacions fins a la setmana 14, però pràcticament em va fer fora de la consulta. Aquella nit a l'hostal, buscant llocs per Barcelona em vaig sentir ferida. **Van aconseguir que dubtés del que feia** i el que més em va sorprendre és que era una privada".

Les darreres dades de l'IDESCAT mostren que l'any 2019 **un total de 21.936 dones van interrompre voluntàriament l'embaràs a Catalunya, 11.463 varen ser quirúrgics**, però més de la meitat es varen realitzar a clíniques privades a causa de la baixa probabilitat que el metge es negui a fer la pràctica a la pública. Ni tan sols per les catalanes, l'IVE és una pràctica segura i garantida des del moment del positiu fins a la sortida de la clínica on et pots trobar amb activistes antiavortistes preparats per recriminar-te el que acabes de fer.

Segons Sílvia Aldavert, coordinadora de l'Associació de Drets Sexuals i Reproductius, **una de cada tres dones avortarà al llarg de la seva vida a Catalunya**, però tot i que la llei de l'estat protegeix aquest dret, no és tan accessible com sembla, sobretot per la via pública. La professional de l'Associació de Drets Sexuals i Reproductius declara que l'accés a l'avortament és desigual també per les catalanes. Segons les dades del diari digital Lleida.com un mínim de 6.407 han de desplaçar-se cada any fora de la seva província, illa o comunitat autònoma per accedir a l'IVE.

La interrupció es complica i pràcticament s'anul·la quan el **dret a l'objecció de consciència dels professionals** xoca amb el dret a l'avortament. Això succeeix sobretot a les comarques de Lleida, Terres de l'Ebre o a Catalunya Central. "Som objectes de ple dret i diversos factors, com la limitació o imposició dels mètodes i informació del procés, provoquen que existeixin avortaments clandestins a Catalunya. Sense professionals formats i a favor l'objecció de consciència serà sempre un obstacle", declara Aldavert.

A Catalunya **més d'un 40% dels professionals de ginecologia neguen la pràctica per ètica o religió** quan és a petició de la dona. En el cas de la Laia, va trobar una clínica de Barcelona disposada a interrompre el seu embaràs. "No vaig cantar victòria fins que vaig arribar a casa. En demanar informació, la resposta dramàtica era semblant a 'és això el que tu has triat'. Les creences que probablement tenia l'òrgan directiu va fer una mica traumàtica l'experiència".

Avortaments en espais on entren i surten sanitaris com si fos l'entrada del metro. Una rere l'altra. Separades per una cortina. Envoltades de pacients amb una especificat diferent. Sense privacitat, ni respecte, i en molts casos rebent comentaris on es pot palpar la presència de l'església que potencia la idea que l'IVE és un error.

Una decisió sense oblit ni perdó per la mateixa dona. "A més de sentir-me sola i jutjada, vaig sentir molta desesperança. Al meu país puc acabar a la presó, però si als veïns suposa aquest tràngol moral, no sé on anirem a parar", sentència la Laia.
[ficentrareport]